

केन्द्रीय कार्यालय
बानुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४४११४०७
फ्याक्स : ४४१४५५२
E-mail : <nrbfirdppd@nrb.org.np>
Web Site : www.nrb.org.np
पोस्ट बक्स : ७३

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

पत्र संख्या : बै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/घ/१/०७७/७८

मिति: २०७७/०४/१३

“घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरु,

महाशय,

यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ को विभिन्न बुँदाहरुमा यसैसाथ संलग्न तालिका बमोजिम संशोधन/परिमार्जन/थप गरिएको हुँदा सोही बमोजिम गर्नु गराउनु हुन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरिएको छ।

भवदीय,

(देवकुमार ठकाल)
कार्यकारी निर्देशक

बोधार्थ :

१. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालय ।
२. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, डेपुटी गभर्नरको कार्यालय ।
३. श्री नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखा, सिंहदरवार, काठमाडौं ।
४. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, लघुवित्त सुपरिवेक्षण विभाग ।
५. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग ।
६. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, कानून महाशाखा ।
७. श्री नेपाल लघुवित्त बैंकर्स संघ

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

क्र.स.	निर्देशन नं.	निर्देशन २०७६ मा भएको विद्यमान व्यवस्था	निर्देशन २०७६ मा गर्ने संशोधन/परिमार्जन/नयाँ थप व्यवस्था
१.	बुँदा १.९(ख) मा संशोधन ।	(ख) एकभन्दा बढी प्रदेशमा समेत शाखा कार्यालय खोली कारोवार सञ्चालन गरेका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूले २०७७ असारभित्र उक्त शाखा विक्री, बन्द वा स्थानान्तरण गरी आफ्नो सम्पूर्ण कार्यक्षेत्र एउटै प्रदेशभित्र सीमित गरी सक्नुपर्नेछ, वा तोकिएको चुक्ता पुँजी पुरा गरी राष्ट्रिय स्तरमा स्तरोन्नति भईसक्नु पर्नेछ ।	(ख) एकभन्दा बढी प्रदेशमा समेत शाखा कार्यालय खोली कारोवार सञ्चालन गरेका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूले २०७६ असारभित्र उक्त शाखा विक्री, बन्द वा स्थानान्तरण गरी आफ्नो सम्पूर्ण कार्यक्षेत्र एउटै प्रदेशभित्र सीमित गरी सक्नुपर्नेछ, वा तोकिएको चुक्ता पुँजी पुरा गरी राष्ट्रियस्तरमा स्तरोन्नति भईसक्नु पर्नेछ ।
२.	बुँदा १.१० थप	हाल नभएको ।	<p>१.१० लाभांश वितरण सम्बन्धी व्यवस्था:</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को खुद वितरणयोग्य मुनाफाको ३० प्रतिशतसम्म मात्र नगद लाभांश घोषणा तथा वितरण गर्न पाउनेछन् ।</p> <p>तर,</p> <p>(क) यस्तो नगद लाभांश इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको २०७७ असार मसान्तमा कायम बचत/निक्षेपको भारित औसत ब्याजदरको प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।</p> <p>(ख) खुद वितरणयोग्य मुनाफा कुल चुक्ता पुँजीको ५ प्रतिशतभन्दा कम भएका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले कर प्रयोजनका लागि बाहेक नगद लाभांश वितरण गर्न पाउने छैनन् ।</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

३.	बुँदा २.१ मा संशोधन ।	<p>२.१ लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जा/सापटको साँवा वा ब्याज भुक्तानी हुनु पर्ने भाखा नाघेको अवधिका आधारमा सम्पूर्ण कर्जा सापटलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(क) असल (Pass) : भाखा ननाघेका र १ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ख) सूक्ष्म निगरानी (Watch List) : १ महिनादेखि बढीमा ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ग) कमसल (Sub-standard) : ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(घ) शंकास्पद (Doubtful) : ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ङ) खराब (Loss) : १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>असल र सूक्ष्म निगरानी मा रहेका कर्जालाई “सक्रिय कर्जा” (Performing Loan) र कमसल, शंकास्पद तथा खराब कर्जालाई “निष्क्रिय कर्जा” (Non-performing Loan) भनिनेछ ।</p>	<p>२.१</p> <p>(अ) लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जा/सापटको साँवा वा ब्याज भुक्तानी हुनु पर्ने भाखा नाघेको अवधिका आधारमा सम्पूर्ण कर्जा सापटलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(क) असल (Pass) : भाखा ननाघेका र १ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ख) सूक्ष्म निगरानी (Watch List) : १ महिनादेखि बढीमा ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ग) कमसल (Sub-standard) : ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(घ) शंकास्पद (Doubtful) : ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>(ङ) खराब (Loss) : १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेका कर्जा/सापट ।</p> <p>असल र सूक्ष्म निगरानी मा रहेका कर्जालाई “सक्रिय कर्जा” (Performing Loan) र कमसल, शंकास्पद तथा खराब कर्जालाई “निष्क्रिय कर्जा” (Non-performing Loan) भनिनेछ ।</p> <p>(आ) संस्थाहरुले २०७६ पुस मसान्तमा असल वर्गमा वर्गीकरण गरेका र २०७६ पुस मसान्तपश्चात प्रवाह भएका कर्जालाई २०७७ असार मसान्तमा असल वर्गमा वर्गीकरण गर्न सक्नेछन् ।</p>
४.	बुँदा २.२ मा संशोधन ।	<p>२.२ यस निर्देशन बमोजिम वर्गीकरण गरिएका कर्जा सापटीको लागि बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहाय बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ :-</p> <p><u>कर्जा वर्गीकरण</u></p> <p><u>न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</u></p> <p>(क) असल</p> <p>(ख) सूक्ष्म निगरानी</p> <p>(ग) कमसल</p> <p>(घ) शंकास्पद</p>	<p>२.२ यस निर्देशन बमोजिम वर्गीकरण गरिएका कर्जा सापटीको लागि बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहाय बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ :-</p> <p><u>कर्जा वर्गीकरण</u> <u>न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</u></p> <p>(क) असल १ प्रतिशत</p> <p>(ख) सूक्ष्म निगरानी ५ प्रतिशत</p> <p>(ग) कमसल २५ प्रतिशत</p> <p>(घ) शंकास्पद ५० प्रतिशत</p> <p>(ङ) खराब १०० प्रतिशत</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वितीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिर्माण थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	<p>(ङ) खराब</p> <p>तर, सुरक्षण गरिएका कर्जाहरुको हकमा यस उपबुँदामा उल्लेख गरिएको व्यवस्थाको पच्चीस प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरे पुग्ने छ ।</p> <p>खराब वर्गमा परेका सुरक्षण गरिएका कर्जाको वीमा दावी कर्जा सुरक्षण सम्बन्धी सम्भौतामा उल्लिखित अवधि वा कर्जा खराब वर्गमा वर्गीकरण गरिएको मितिले १ वर्ष जुन अघि हुन्छ सोही अवधिभित्रमा गरिसक्नु पर्नेछ । अन्यथा त्यस्तो कर्जामा सुरक्षण वापत कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा छुट प्रदान गरिने छैन ।</p> <p>टिप्पणी : असल तथा सूक्ष्म निगरानी कर्जाको लागि गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थालाई “सामान्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (General Loan Loss Provision)” र अन्य कर्जाको लागि गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थालाई “विशेष कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (Specific Loan Loss Provision)” को रुपमा लिइनेछ ।</p>	<p>तर,</p> <p>(अ) यस निर्देशनको बुँदा नं.२.१ को उपबुँदा (आ) बमोजिम असल वर्गमा वर्गीकरण भएका तर २०७७ असार मसान्तसम्ममा भुक्तानी गर्नुपर्ने साँवा र ब्याज रकम असूल हुन नसकेको अवस्थामा भाखा नाघेको अवधिको आधारमा तल्लो वर्गमा वर्गीकरण गर्नु पर्ने कर्जाहरुको लागि ५ प्रतिशत र किस्ताको ब्याज असूल भई साँवा रकम मात्र बक्यौता रहेका कर्जाको लागि २ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेछ ।</p> <p>(आ) २०७६ पौष मसान्तमा असल बाहेक अन्य वर्गमा वर्गीकरण गरिएका कर्जालाई २०७७ असार मसान्तमा भाखा नाघेका अवधिको आधारमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेछ ।</p> <p>(इ) असल वर्गमा परेका तर ५ प्रतिशत वा २ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएका कर्जाको विवरण अलगगै तयार गरी यस बैंकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।</p> <p>(ई) सुरक्षण गरिएका कर्जाहरुको हकमा यस उपबुँदामा उल्लेख गरिएको व्यवस्थाको पच्चीस प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरे पुग्ने छ ।</p> <p>(उ) खराब वर्गमा परेका मध्ये सुरक्षण गरिएका कर्जाको वीमा दावी कर्जा सुरक्षण सम्बन्धी सम्भौतामा उल्लिखित अवधि वा कर्जा खराब वर्गमा वर्गीकरण गरिएको मितिले १ वर्ष जुन अघि हुन्छ सोही अवधिभित्रमा गरिसक्नु पर्नेछ । अन्यथा त्यस्तो कर्जामा सुरक्षण वापत कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा छुट प्रदान गरिने छैन ।</p> <p>टिप्पणी : असल तथा सूक्ष्म निगरानी कर्जाको लागि गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थालाई “सामान्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (General Loan Loss Provision)” र अन्य कर्जाको लागि गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थालाई “विशेष कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (Specific Loan Loss Provision)” को रुपमा लिइनेछ ।</p>
--	---	---

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			Provision)” को रुपमा लिइनेछ ।
५.	बुँदा २.९ थप	हाल नभएको ।	<p>२.९. भुक्तानी अवधि थप (Time extention) गर्ने सम्बन्धमा:</p> <p>(क) कोभिड-१९ को प्रभावको कारणले २०७७ असार मसान्तसम्म असुल हुन नसकेको किस्ताको साँवा र ब्याज रकमलाई ऋणीले सञ्चालन गरेको लघु उद्यम, पेशा, व्यवसायमा परेको प्रभाव, सुचारु हुन लाग्ने समय, ऋणीको आवश्यकता आदिको मुल्याङ्कन गरी २०७७ असोज मसान्तभित्र एक पटकको लागि बढीमा ६ महिनासम्म भुक्तानी अवधि थप गर्न सकिने छ ।</p> <p>(ख) यसरी भुक्तानी अवधि थप गरिएको किस्ताको साँवा र ब्याज रकम २०७७ चैत्र मसान्तभित्र समान किस्तामा असुल उपर गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(ग) यस्तो किस्ता रकम नियमितरूपमा भुक्तानी गर्ने ऋणीबाट कुनै प्रकारको पेनाल ब्याज/ शुल्क/हर्जाना/ब्याजको ब्याज (Interest on interest) लिन पाइने छैन ।</p>
६.	बुँदा ३.२(ग) मा संशोधन ।	<p>(ग) विपन्न तथा न्यून आय भएका व्यक्तिलाई स्वीकारयोग्य धितो लिई लघु उद्यम वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रति समूह सदस्य बढीमा रु. ५ लाख रुपैयाँसम्म लघुकर्जा उपलब्ध गराउन सकिनेछ । विगत २ वर्षदेखि कर्जा उपभोग गरी असल वर्गमा परेका समूह सदस्यको हकमा ७ लाख रुपैयाँ सीमा कायम गरिएको छ । साथै, समूहमा आवद्ध भएका वा नभएका गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरुलाई स्वीकारयोग्य धितो लिई गाउँपालिका क्षेत्रमा लघु उद्यम सञ्चालन गर्न रु. १० लाखसम्म कर्जा प्रदान गर्न सकिनेछ ।</p> <p>समूहमा आवद्ध भएको सदस्यलाई एकै अवधिमा समूह कर्जा</p>	<p>(ग) विपन्न तथा न्यून आय भएका समूहमा आवद्ध भएका वा नभएका व्यक्तिहरुलाई स्वीकारयोग्य धितो लिई कृषि, लघु उद्यम वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रति समूह सदस्य बढीमा रु. ७ लाख रुपैयाँसम्म लघुकर्जा उपलब्ध गराउन सकिनेछ । विगत २ वर्षदेखि कर्जा उपभोग गरी असल वर्गमा परेका व्यक्ति वा समूह सदस्यको हकमा रु. १५ लाख रुपैयाँ सीमा कायम गरिएको छ ।</p> <p>समूहमा आवद्ध भएको सदस्यलाई एकै अवधिमा समूह कर्जा वा धितो कर्जामध्ये कुनै एक कर्जा मात्र प्रवाह गर्न सकिनेछ ।</p> <p>तर, यस पूर्व प्रवाह भएको कर्जाको हकमा साविक बमोजिमको भुक्तानी तालिका अनुसार कर्जा चुक्ता गर्न यस व्यवस्थाले बाधा</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

		वा धितो कर्जामध्ये कुनै एक कर्जा मात्र प्रवाह गर्न सकिनेछ । तर, यस पूर्व प्रवाह भएको कर्जाको हकमा साविक बमोजिमको भुक्तानी तालिका अनुसार कर्जा चुक्ता गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुगेको मानिने छैन ।	पुगेको मानिने छैन ।
७.	बुँदा ४.१ (ग) मा संशोधन ।	ग. प्रचलित लेखा मापदण्डको अनुशरण गर्नु पर्ने यस बैंकको निर्देशनमा तोकिएको अवस्थामा बाहेक वित्तीय विवरणहरु नेपाल लेखा मापदण्ड (NAS) अनुसार तयार गर्नु पर्नेछ । नेपाल लेखा मापदण्डले समावेश नगरेका क्षेत्रहरुमा अन्तर्राष्ट्रिय लेखा मापदण्ड (IAS/IFRS) लाई आधारको रूपमा लिनु पर्नेछ ।	ग. प्रचलित लेखा मापदण्डको अनुशरण गर्नु पर्ने यस बैंकको निर्देशनमा तोकिएको अवस्थामा बाहेक वित्तीय विवरणहरु नेपाल लेखा मापदण्ड (NAS) अनुसार तयार गर्नु पर्नेछ । नेपाल लेखा मापदण्डले समावेश नगरेका क्षेत्रहरुमा अन्तर्राष्ट्रिय लेखा मापदण्ड (IAS/IFRS) लाई आधारको रूपमा लिनु पर्नेछ । थोक कर्जा कारोवार गर्ने र सर्वसाधारणबाट निक्षेप संकलन गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुले २०७८ असार मसान्तको वित्तीय विवरण नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान (NFRS) अनुसार समेत समानान्तररूपमा तयार गर्नु पर्नेछ ।
८.	बुँदा ६.१४ मा उपबुँदा (ख) थप ।	हाल नभएको ।	(ख) लघुवित्त वित्तीय संस्थाको २०७७ असार मसान्तमा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषमा बाँकी रहेको सम्पूर्ण रकम २०७७ साउन मसान्तभित्र नेपाल सरकारले स्थापना गरेको कोरोना संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
९.	बुँदा ८.५ थप गरी क्रमसंख्या मिलान	हाल नभएको ।	८.५ संस्थाले निश्चित प्रयोजनका लागि स्थापित दीर्घकालीन कोषहरु बाहेकका रकम बैंक तथा वित्तीय संस्थामा ३ महिना भन्दा बढी अवधिको मुद्दती निक्षेपमा राख्न र नवीकरण गर्न पाइने छैन ।
१०.	बुँदा १०.१६ मा उपबुँदा (क) थप गरी क्रमसंख्या मिलान	हाल नभएको ।	(क) मर्जर तथा प्राप्तिको प्रक्रियाबाट नै चुक्ता पुँजी तथा पुँजीकोष सुदृढ भई भरपर्दो वित्तीय सेवा सुनिश्चित होस् भन्ने अभिप्रायले लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई यस बैंकबाट हकप्रद शेयर जारी गर्ने गरी प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको संशोधन स्वीकृति प्रदान गरिने छैन ।
११.	बुँदा १०.१७ मा उपबुँदा (झ) थप गर्ने	हाल नभएको ।	(झ) माथि जुनसुकै व्यहोरा उल्लेख भएको भएतापनि विगतमा पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपात नपुगेको कारणले यस बैंकबाट माग गरिएको पुँजीयोजना अनुसार पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपात कायम गर्ने प्रयोजनका लागि Call in advance मा रकम जम्मा गरेका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरु गाभ्ने/गाभिने तथा प्राप्ति प्रक्रियामा संलग्न भई एकीकृत कारोबार सञ्चालन गरेमा त्यस्तो Call in advance

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			रकमलाई चुक्ता पुँजीमा गणना गरी पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपात कायम गर्न सक्ने गरी स्वीकृति प्रदान गर्न सकिनेछ । यस बैंकको स्वीकृति नलिई Call in advance शीर्षकमा रकम जम्मा गर्न पाइने छैन ।
१२.	बुँदा १४.१ (क) मा संशोधन ।	१४.१ शाखा/कार्यालय खोल्ने सम्बन्धी व्यवस्था (क) लघुवित्त वित्तीय संस्थाले शाखा कार्यालय खोल्न यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ । तर, काठमाडौं उपत्यका, महानगरपालिका, उप महानगरपालिका र जिल्ला सदरमुकाम रहेका नगरपालिका तथा गाँउपालिका बाहेकका स्थानमा शाखा कार्यालय खोल्न यस बैंकको स्वीकृति लिनु पर्ने छैन । साथै, शाखा कार्यालय खोल्दा कारोबार शुरु गरेकै दिन उक्त शाखा सम्बन्धी विवरण यस बैंकको वेबपोर्टल(reporting.nrb.org.np) मा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।	१४.१ शाखा/कार्यालय खोल्ने सम्बन्धी व्यवस्था (क) लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुको शाखा नभएका स्थानीय तहका वडाहरुमा शाखा/कार्यालय खोल्न यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने छैन । तर, काठमाडौं उपत्यका, महानगरपालिका र उप महानगरपालिकामा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुको शाखा नभएका स्थानीय तहका वडाहरुमा शाखा खोल्न यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ । (ख) साथै, शाखा कार्यालय खोल्दा कारोबार शुरु गरेकै दिन उक्त शाखा सम्बन्धी विवरण यस बैंकको वेब पोर्टल (reporting.nrb.org.np) मा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।
१३.	बुँदा १५.२ मा संशोधन ।	१५.२ इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले ग्राहकलाई प्रदान गर्ने कर्जाको ब्याजदर निम्नानुसार हुने गरी तय गर्नु पर्नेछ । (क) संस्थाले आफ्नो कोषको लागत (Cost of fund) मा प्रशासनिक लागत वापत बढीमा ३ प्रतिशत विन्दुसम्म थप गरी कोष तथा प्रशासनिक लागत कायम गर्न सक्ने छन् । तर, थोक कर्जाको मात्र कारोबार गर्ने संस्थाहरुले भने २ प्रतिशत विन्दुसम्म मात्र थप गरी कोष तथा प्रशासनिक लागत कायम गर्न सक्ने छन् । (ख) खण्ड (क) बमोजिम कायम हुन आउने दरमा बढीमा ६ प्रतिशत विन्दुसम्म थप गरी कर्जाको	१५.२ इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले ग्राहकलाई प्रदान गर्ने कर्जाको ब्याजदर निम्नानुसार हुने गरी तय गर्नु पर्नेछ । (क) लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुले आफ्ना ग्राहकसँग लिने ब्याजदर अधिकतम् १५ प्रतिशतसम्म निर्धारण गर्न सक्ने छन् । (ख) निक्षेप संकलन गर्ने तथा थोक कर्जा कारोबार गर्ने संस्थाहरुले अनुसूची-१५.१ बमोजिम २०७७ कात्तिक देखि आधार दर तयार गरी यस बैंकमा पेश गर्नुपर्ने छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वितीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

		<p>ब्याजदर निर्धारण गर्न सक्ने छन् । तर थोक कर्जाको मात्र कारोवार गर्ने संस्थाहरुले भने ३ प्रतिशत विन्दुसम्म मात्र थप गरी कर्जाको ब्याजदर निर्धारण गर्न सक्ने छन् ।</p> <p>(ग) यस व्यवस्था बमोजिम ब्याजदर कायम नगर्ने संस्थाहरुलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० बमोजिम कारवाही गरिने ।</p> <p>नोट: यस व्यवस्थाको प्रयोजनका लागि कोषको लागत (Cost of fund) भन्नाले संस्थाका सदस्यहरुबाट संकलित वचत रकम, सर्वसाधारणबाट संकलित निक्षेप रकम र ऋण तथा सापटीको भारित औसत ब्याजदरलाई जनाउँनेछ ।</p>	
१४.	अनुसूचि १५.१ थप गर्ने ।	हाल नभएको ।	<p>अनुसूची-१५.१</p> <p>१. आधार दर गणना विधि:</p> <p>आधार दर गणना गर्दा निम्नानुसारको विधि अपनाउनु पर्नेछ:</p> $\text{आधार दर} = \text{कोष लागत प्रतिशत} + \text{अनिवार्य मौज्दात लागत प्रतिशत} + \text{वैधानिक तरलता लागत प्रतिशत} + \text{सञ्चालन लागत प्रतिशत}$ <p>१.१ कोषको लागत (Cost of Fund)</p> <p>कोषको लागत देहाय बमोजिम गणना गर्नु पर्नेछ:</p>

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वितीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			<p>कोष लागत प्रतिशत = निक्षेप तथा वचत र ऋण तथा सापटीको भारत औसत ब्याजदर</p> <p>१.२ अनिवार्य मौज्जात लागत अनिवार्य मौज्जात लागत गणना देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः</p> $\text{अनिवार्य मौज्जात लागत प्रतिशत} = \frac{\text{अनिवार्य मौज्जातको औसत रकम} \times \text{कोष लागत प्रतिशत}}{\text{लगानी योग्य कोषको औसत रकम}}$ <p>लगानी योग्य कोषको औसत रकम = निक्षेप तथा वचतको औसत रकम + ऋण तथा सापटी (Borrowing) को औसत रकम - वैधानिक तरलताको औसत रकम</p> <p>१.३ वैधानिक तरलता लागत वैधानिक तरलता लागत गणना देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः</p> $\text{वैधानिक तरलता लागत प्रतिशत} = \frac{\text{खुद वैधानिक तरलता रकम} \times (\text{कोष लागत प्रतिशत} - \text{सरकारी सुरक्षणपत्रको भारत औसत ब्याजदर})}{\text{लगानी योग्य कोषको औसत रकम}}$ <p>खुद वैधानिक तरलता रकम = वैधानिक तरलताको औसत रकम - अनिवार्य मौज्जातको औसत रकम</p> <p>१.४ सञ्चालन लागत सञ्चालन लागत गणना गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः</p> <p style="text-align: right;">कुल सञ्चालन खर्च</p>
--	--	--	--

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			<p>सञ्चालन लागत प्रतिशत = ----- लगानी योग्य कोषको औसत रकम</p> <p>स्पष्टीकरण :</p> <p>यस प्रयोजनका लागि कुल सञ्चालन खर्च भन्नाले संस्थाको कुल सञ्चालन खर्चबाट Finance Expense under NFRS र Employees Bonus घटाई कायम रहेको कुल सञ्चालन खर्चलाई सम्भन्नु पर्दछ । साथै, निक्षेप संकलनसंग प्रत्यक्ष सम्बन्धित निक्षेपकर्तालाई प्रदान गर्ने सुविधा वापतका खर्चहरु जस्तै बीमा खर्च, औषधी उपचार खर्च आदि कुल सञ्चालन खर्चमा समावेश गर्न पाइने छैन ।</p> <p>३. आधार दर गणना सम्बन्धमा थप व्यवस्था:</p> <p>३.१ आधार दर गणना गर्दा पछिल्लो अवधिको वित्तीय विवरण तथा तथ्याङ्कलाई आधार लिई गणना गर्नुपर्नेछ । मासिक तथ्यांक उपलब्ध नहुने वार्षिक प्रकृतिका खर्चलाई समानुपातिक रुपमा रुपान्तरण गरी गणना गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>३.२ वैधानिक तरलताको औसत रकम र अनिवार्य मौज्जातको औसत रकम गणना गर्दा यस बैंकबाट जारी निर्देशन बमोजिम कायम गर्नुपर्ने न्यूनतम रकमलाई लिनु पर्नेछ ।</p> <p>३.३ कुल सञ्चालन खर्चमा यस बैंकले तोकेको वित्तीय विवरणको नाफा नोक्सान खाता बमोजिमको कर्मचारी खर्च र अन्य सञ्चालन खर्चलाई लिनु पर्नेछ ।</p> <p style="text-align: right;">..... लि.</p> <p style="text-align: center;">आधार दर सम्बन्धी विवरण (मासिक) (आ. व. २०७ ,महिनाको विवरण)</p> <p>(१) आधार ब्याजदर</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">क्र.सं</th> <th style="width: 40%;">विवरण</th> <th style="width: 15%;">प्रतिशत</th> <th style="width: 35%;">कैफियत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(क)</td> <td>कोष लागत</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	क्र.सं	विवरण	प्रतिशत	कैफियत	(क)	कोष लागत		
क्र.सं	विवरण	प्रतिशत	कैफियत								
(क)	कोष लागत										

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वितीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			(ख)	अनिवार्य मौज्जात लागत			
			(ग)	वैधानिक तरलता लागत			
			(घ)	सञ्चालन लागत			
			(ङ)	आधार दर		(क देखि घ सम्मको योग)	
(२) आधार दर सम्बन्धी थप विवरण							
			गते	(क) स्वदेशी निक्षेप/बचत	(ख) स्वदेशी ऋण तथा सापट	(ग) न्यूनतम कायम गर्नुपर्ने अनिवार्य मौज्जात	(घ) सरकारी सुरक्षणपत्रमा गरेको लगानी
			१				
			२				
			३				
			४				
			५				
			६				
			७				
			८				
			९				
			१०				
			११				
			१२				
			१३				
			१४				
			१५				
			१६				
			१७				
			१८				
			१९				
			२०				
			२१				
			२२				
			२३				
			२४				
			२५				
			२६				
			२७				

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

	२८					
	२९					
	३०					
	३१					
	३२					
	कुल					
	औसत					
	(च)	न्यूनतम कायम गर्नुपर्ने औसत वैधानिक तरलता रकम				
	(छ)	लगानी योग्य कोषको औसत रकम ((क) + (ख) - (च))				
	(ज)	खुद वैधानिक तरलता रकमको औसत ((च) - (ग))				
	(झ)	कुल ब्याज खर्च ((अ) + (आ))				
		(अ) स्वदेशी निक्षेपमा भएको ब्याज खर्च				
		(आ) स्वदेशी ऋण तथा सापटमा भएको ब्याज खर्च				
	(ञ)	सरकारी सुरक्षणपत्रमा गरेको लगानीमा प्राप्त कुल ब्याज रकम				
	(ट)	नाफा नोक्सान हिसाब बमोजिमको कुल सञ्चालन खर्च ((अ) + (आ))				
		(अ) कर्मचारी खर्च				
		(आ) अन्य सञ्चालन खर्च				
	(ठ)	आधार दर गणना प्रयोजनका लागि कुल सञ्चालन खर्च ((अ) + (आ))				
		(अ) कर्मचारी खर्च				
		(आ) अन्य सञ्चालन खर्च				
	(ड)	नाफा नोक्सान हिसाब बमोजिम पछिल्लो महिनाको खुद नाफा/(नोक्सान)				
	<p>नोट:</p> <p>(१) यस प्रयोजनका लागि पछिल्लो महिनाको मात्र आम्दानी र खर्चको (खर्चको हकमा वार्षिकीकरण वा अनुमान गर्नु पर्ने भए सोही बमोजिमको पछिल्लो महिनाको खर्च) रकमलाई यसै फारमको बुँदा नं. (२) अन्तर्गतको थप विवरणमा उल्लेख गरी</p>					

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

			सोही बमोजिम आधार दर गणना गर्नु पर्नेछ । मिति दस्तखत
१५.	बुँदा १६.६ मा संशोधन ।	१६.६ सेवा शुल्क सम्बन्धमा (क) संस्थाले निक्षेप खाता सञ्चालन गरे वापत ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । (ख) कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाले स्वीकृत कर्जामा २ प्रतिशत भन्दा बढी सेवा शुल्क लिन पाउने छैन ।	१६.६ सेवा शुल्क सम्बन्धमा (क) संस्थाले बचत/निक्षेप खाता सञ्चालन गरे वापत ग्राहकबाट कुनै पनि किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । (ख) कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाले स्वीकृत कर्जामा १.५ प्रतिशत सम्म सेवा शुल्क लिन सक्नेछन् । तर, थोक कर्जा प्रवाह गर्ने संस्थाले लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई प्रवाह गर्ने कर्जामा ०.५० प्रतिशत भन्दा बढी सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । (ग) कर्जाको सीमा बृद्धि/थप गर्दा थप भएको रकममा मात्र र कर्जा नवीकरण गर्दा उपबुँदा (ख) मा उल्लिखित दरको २० प्रतिशतसम्म सेवा शुल्क लिन सकिनेछ ।
१६.	बुँदा १८.४ मा उपबुँदा (घ) थप गरी क्रमसंख्या मिलान गर्ने ।	(घ) हाल नभएको ।	घ.एउटै व्यक्ति/समूहद्वारा प्रवर्द्धन भएका तथा एकाघर परिवार एवम् व्यवसायिक समूहको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष स्वामित्व/नियन्त्रणमा रहेका संस्थाहरु र व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापित भएका संस्थाहरुलाई एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने निर्देशन दिइनेछ ।
१७.	बुँदा १८.४ को उपबुँदा (घ) मा संशोधन ।	(घ) एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ति हुने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई “बैंक तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने (Merger) तथा प्राप्ति (Acquisition) सम्बन्धी विनियमावली, २०७३” मा तोकिएका सुविधाहरुका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका थप सहूलियत प्रदान गरिने छ :	(घ) एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ति हुने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई “बैंक तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने (Merger) तथा प्राप्ति (Acquisition) सम्बन्धी विनियमावली, २०७३” मा तोकिएका सुविधाहरुका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका थप सहूलियत प्रदान गरिने छ : (१) एकल ग्राहक कर्जा सीमा नाघेको ऋणीको कर्जालाई सीमा भित्र

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६ मा संशोधन/परिमार्जन थप व्यवस्था सम्बन्धमा

		<p>(क) एकल ग्राहक कर्जा सीमा नाघेको ऋणीको कर्जालाई सीमा भित्र ल्याउन समय थप गर्ने,</p> <p>(ख) तोकिएको पुँजी कोष अनुपात पुन्याउनु पर्ने समय थप गर्ने,</p> <p>(ग) सञ्चालक समितिका सदस्य र प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदबाट हटेको कम्तीमा ६ महिना व्यतीत नभई यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त अन्य संस्थामा संचालक वा अन्य कुनै पनि हैसियतमा काम गर्न नपाउने विद्यमान प्रावधान लागु नहुने,</p> <p>(घ) समूहमा आवद्ध नभएका गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूलाई लघुउच्चम सञ्चालन गर्न स्वीकार योग्य धितो लिई प्रदान गरिने कर्जाको सीमा रु. १५ लाख कायम गरिएको छ ।</p> <p>(ङ) आफ्ना कर्मचारीहरूको तलब, भत्ता तथा सुविधालाई निक्षेपको रुपमा स्वीकार गरी स्रोत परिचालन गर्न सक्ने ।</p>	<p>ल्याउन समय थप गर्ने,</p> <p>(२) तोकिएको पुँजी कोष अनुपात पुन्याउनु पर्ने समय थप गर्ने,</p> <p>(३) संस्थाका सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदबाट हटेको कम्तीमा ६ महिना व्यतीत नभई यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त अन्य संस्थामा संचालक वा अन्य कुनै पनि हैसियतमा काम गर्न नपाउने विद्यमान प्रावधान लागु नहुने,</p> <p>(४) ईजाजतपत्रप्राप्त संस्था एक आपसमा गाभ्ने गाभिने वा प्राप्ति प्रक्रियामा संलग्न भई २०७८ असार मसान्तभित्र एकीकृत कारोवार सञ्चालन गरेमा माथि तोकिएका सुविधाहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका थप सहूलियत प्रदान गरिने छ :</p> <p>(अ) २०७९ असार मसान्तसम्म सञ्चालन जोखिमवापत कुल सम्पत्तिको १ प्रतिशत रकम मात्र जोखिम भारित सम्पत्ति थप गरे पुग्ने,</p> <p>(आ) वार्षिक २० प्रतिशत भन्दा बढी लाभांस (नगद वा बोनस) वितरणको प्रस्ताव गरेमा २० प्रतिशत माथिको प्रस्तावित लाभांशको २५ प्रतिशत रकम संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्थामा २०७९ असार मसान्त सम्मको लागि छुट प्रदान गर्ने ।</p>
१८.	बुँदा २२.१३ थप ।	हाल नभएको ।	<p>२२.१३ पुनरकर्जा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा</p> <p>नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ४९ र ५० मा भएको व्यवस्था अनुसार इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैंक, पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७७ मा उल्लेखित व्यवस्थाहरूको अधिनमा रही पुनरकर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।</p>